

Sygn. akt I KZ 16/21

POSTANOWIENIE

Dnia 28 maja 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Tomasz Artymiuk

w sprawie **szer. rez. R. B.**

skazanego z art. 228 § 1 k.k.,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 28 maja 2021 r.,

zażalenia skazanego

na postanowienie Wojskowego Sądu Okręgowego w P. z dnia 19 marca 2021 r.,

sygn. akt Ko (...), o odmowie uwzględnienia wniosku o umorzenie pozostałej do

zapłaty części grzywny,

na podstawie art. 437 § 1 k.p.k.,

p o s t a n o w i ł:

utrzymać w mocy zaskarżone postanowienie.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 16 lipca 2019 r., sygn. akt Ko (...), Wojskowy Sąd Okręgowy w P. rozłożył szer. rez. R. B. na 36 rat, pierwsza w kwocie 670 zł, a następnych 35 w kwotach po 662 zł, pozostałą do uiszczenia grzywnę orzeczoną wyrokiem tego Sądu dnia 16 listopada 2018 r., sygn. akt So (...), zmienionym wyrokiem Sądu Najwyższego z dnia 16 kwietnia 2019 r., VI KA 5/19, w związku ze skazaniem za przestępstwa z art. 228 § 1 k.k.

W dniu 17 kwietnia 2020 r. do Wojskowego Sądu Okręgowego w P. wpłynął wniosek R. B. o umorzenie pozostałej do zapłaty grzywny co uzasadniał swoją trudną sytuacją materialną. Do wniosku dołączone zostały dokumenty w postaci orzeczenia o stopniu niepełnosprawności z dnia 21 sierpnia 2019 r. (k. 1792), decyzja Dyrektora Wojskowego Biura Emerytalnego z dnia 20 maja 2019 r. o

pozbawieniu prawa do emerytury wojskowej (k. 1793) oraz formularz rozliczenia podatkowego za rok 2019 – PIT-37 (k. 1794-1799).

Postanowieniem z dnia 19 marca 2021 r., sygn. akt Ko (...), Wojskowy Sąd Okręgowy w P. wniosku skazanego o umorzenie pozostałej do spłaty części grzywny nie uwzględnił.

Orzeczenie to zaskarżył w całości R. B. We wniesionym zażaleniu zarzucił: „błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia mający wpływ na jego treść a polegający na ustaleniu przez sąd *merita*, że skazany z przyczyn od niego zależnych nie uiścił kary grzywny, podczas gdy dokładna analiza jego sytuacji zdrowotno-materialnej prowadzi do wręcz odmiennych wniosków, wskazujących na nie tylko ciężką, pozbawioną widoków na polepszenie się trwałą ciężką sytuację materialną skazanego, a przede wszystkim jego inwalidztwo, co wyklucza podjęcie jakiegokolwiek w obecnym stanie zdrowia prac skutkujących brakiem środków finansowych na uiszczenie zasądzonej grzywny a wykonanie kary w innej drodze w związku z powyższym jest niemożliwe i również niecelowe”. W oparciu o tak zredagowany zarzut skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego postanowienia poprzez umorzenie zasądzonej grzywny.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniesione przez R. B. zażalenie nie jest zasadne.

Zgodnie z art. 51 § 1 k.k.w. możliwość umorzenia grzywny zachodzi wyłącznie wówczas, gdy skazany nie uiścił grzywny z przyczyn od niego niezależnych, a nadto wykonanie kary grzywny w innej drodze okazało się niemożliwe lub niecelowe.

Zarzucając w zażaleniu Sądowi pierwszej instancji błąd w ustaleniach faktycznych skarżący całkowicie pomija, że załączona przez niego do wniosku o umorzenie grzywny dokumentacja – a ta była przecież podstawą orzekania przez sąd *meriti* – o ile uprawdopodobnia jego trudną sytuację finansową, o tyle nie daje podstaw do wnioskowania, aby wykonanie tej kary w innej drodze było niemożliwe lub niecelowe. W szczególności zwrócić należy uwagę na treść orzeczenia o stopniu niepełnosprawności z dnia 21 sierpnia 2019 r., z którego nie wynika, aby R. B. był pozbawiony – z przyczyn zdrowotnych – możliwości wykonywania pracy

zarobkowej i taką przecież wykonuje (wyciąg z rachunku zawierający dane o wynagrodzeniu k. 34 akt Sądu Najwyższego).

Co więcej, nie kwestionując nawet sytuacji majątkowej i zdrowotnej skazanego, aczkolwiek na poparcie tej drugiej tezy skarżący przedstawił tylko jeden i to załączony dopiero do zażalenia dokument (Karta informacyjna leczenia szpitalnego z dnia 11 lutego 2020 r. – k. 50 akt Sądu Najwyższego), natomiast pozostała dokumentacja dotyczy okresu wcześniejszego, w tym w zdecydowanej większości obejmując okres przed wydaniem przez Sąd Najwyższy – działający jako sąd odwoławczy – wyroku kończącego postępowanie merytoryczne w dniu 16 kwietnia 2019 r., podstawą odmowy umorzenia grzywny nie było zakwestionowanie przez sąd *a quo* braku zawinienia po stronie R. B. co do możliwości jej uiszczenia, lecz nie spełnienie drugiej, z koniecznych do wydania na podstawie art. 51 § 1 k.k.w. pozytywnej decyzji, przesłanki jaką stanowi ustalenie, że wykonanie tej kary w innej drodze okazało się niemożliwe lub niecelowe.

Sąd Najwyższy w tym składzie w pełni akceptuje wyrażony we wcześniejszych orzeczeniach pogląd, że domaganie się umorzenia w całości należności, w tym m.in. grzywny, bez uprzedniego postępowania egzekucyjnego, jest przedwczesne. Dopiero bowiem po bezskutecznych czynnościach egzekucyjnych podjętych przez komornika i po stwierdzeniu przez niego niemożności ściągnięcia należności w drodze egzekucji istnieje możliwość ich umorzenia (postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 24 marca 2006 r., WZ 10/06 i z dnia 1 września 2010 r., IV KK 133/10). Zarządzenie przeprowadzenia postępowania egzekucyjnego nie będzie konieczne wyłącznie wtedy, gdy z okoliczności sprawy wynika, że egzekucja byłaby bezskuteczna (arg. art. 51 § 1 in fine k.k.w.). Wszczęcie postępowania egzekucyjnego staje się obligatoryjne w każdym przypadku, gdy z okoliczności danego przypadku nie wynika, że egzekucja byłaby bezskuteczna (tak też: K. Dąbkiewicz, Kodeks karny wykonawczy. Komentarz do art. 51 k.k.w., LEX/el. 2020, teza 10). Trafie zauważył powyższą okoliczność Wojskowy Sąd Okręgowy w P., a skazany we wniesionym zażaleniu argumentacji tej skutecznie nie podważył. Podniesiony przez niego zarzut błędu w ustaleniach faktycznych odnosi się bowiem do innej sfery, natomiast brak w pisemnych motywach środka odwoławczego merytorycznego rozwinięcia

twierdzenia, że wykonanie kary grzywny w innej drodze jest niemożliwe i również niecelowe, co nakazuje traktowanie powyższych deklaracji skazanego jako niepopartego niczym wyłącznie subiektywnego przekonania. Nie mogło to doprowadzić do postulowanego przez autor zażalenia rezultatu.

Uwzględniając powyższe, a tym samym stwierdzając trafność wydanego w tej sprawie przez Sąd pierwszej instancji orzeczenia, które znajduje podstawę w treści przepisu art. 51 § 1 k.k.w., postanowiono jak na wstępie.